

Melk van Nederlandse steeds dikker

Een klein plusje voor het rollend jaargemiddelde, een klein minnetje voor de levensproductie. Grote sprongen maakten de Nederlandse melkkoeien niet in het mpr-jaar 2024-2025. Dat blijkt uit de statistieken van Coöperatie CRV. Het aantal mpr-bedrijven in de rangschikking liep met 3,5 procent terug tot iets minder dan 11.100.

TEKST INGE VAN DRIE

Liefhebbers van getallen kunnen hun hart weer ophalen. De afronding van het mpr-jaar 2024-2025 door Coöperatie CRV levert tal van statistieken op over de prestaties van de Nederlandse melkkoeien. Het jongste afgesloten mpr-jaar gaat niet de boeken in als een jaar met uitzonderlijke plussen of minnen voor productie. Het rollend jaargemiddelde kwam uit op 9368 kg melk met 4,48% vet en 3,64% eiwit (zie tabel 1 op pagina 8, de Vlaamse mpr-cijfers zijn te vinden op pagina 30). Bij elkaar opgeteld is dat 761 kilo vet en eiwit, goed

voor een economisch jaarresultaat (ejr) van 2179 euro. Per saldo steeg de productie licht in vergelijking met vorig jaar. Dat is best opmerkelijk gezien de matige voorjaarskuilen van 2024, die afgelopen winter zijn gevoerd, en het blauwtongvirus, dat op veel bedrijven voor zieke koeien zorgde. Het aantal kilo's vet en eiwit steeg met 9 kg, het economisch jaarresultaat met 26 euro. Die vooruitgang is dit mpr-jaar niet zozeer te danken aan meer melk (14 kg extra), maar vooral aan dikkere melk, ofwel een stijging van de gehalten. Het vetgehalte lag

mpr-koe

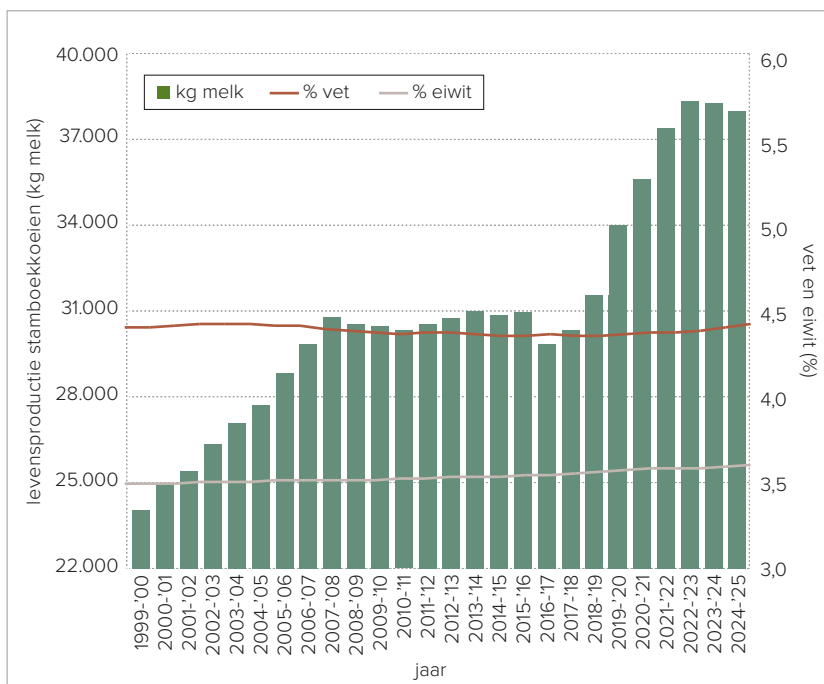
0,03 procentpunt hoger dan vorig jaar, het eiwitgehalte zelfs 0,05 procentpunt.

Op provinciaal niveau lijkt blauwtong wel effect te hebben gehad op de mpr-statistieken. Zo noteren Noord-Brabant en Zeeland, die in 2023 nog amper last van blauwtong hadden, als enige provincies een daling van het economisch jaarresultaat. In de noordelijke provincies steeg het economisch jaarresultaat het sterkst met Groningen (+2,7%) en Friesland (+2,4%) als uitschieters.

Meer dan 10.000 kg melk in Flevoland

Flevoland lost dit jaar Noord-Brabant af als de nummer één in het provincieklassement. De jongste provincie van Nederland is de eerste provincie waar de mpr-koeien een rollend jaargemiddelde van meer dan 10.000 kg melk realiseren. Ook in bedrijfsomvang gaat Flevoland aan de leiding. In doorsnee molk een mpr-bedrijf in de polder afgelopen jaar 163 koeien. Dat zijn er zeven meer dan het jaar ervoor. De gemiddeld kleinste bedrijven zijn te vinden in Utrecht. Met 92 koeien per bedrijf telt Utrecht als

Figuur 1 – Ontwikkeling levensproductie van stamboekkoeien per jaar van afvoer

provincie	aantal bedrijven	gem. aantal koeien per bedrijf	huidige gem. lft.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	kg vet en eiwit	ejr
Flevoland	193	163	4.08	10.030	4,43	3,62	444	363	807	2.317
Noord-Brabant	1.322	129	4.07	9.796	4,46	3,64	437	356	793	2.275
Zeeland	139	125	4.07	9.767	4,43	3,60	432	351	784	2.246
Drenthe	702	135	4.09	9.587	4,48	3,63	429	348	778	2.224
Overijssel	2.135	105	4.09	9.348	4,54	3,66	424	342	767	2.192
Groningen	594	141	4.10	9.406	4,47	3,63	421	342	762	2.183
Friesland	1.758	134	4.10	9.327	4,45	3,66	415	342	756	2.172
Limburg	301	122	4.07	9.320	4,51	3,63	420	338	759	2.170
Gelderland	1.909	105	4.09	9.257	4,54	3,64	420	337	757	2.162
Noord-Holland	595	111	5.00	9.000	4,42	3,62	398	326	724	2.078
Utrecht	753	92	5.00	8.938	4,42	3,61	395	322	718	2.057
Zuid-Holland	695	100	5.00	8.894	4,41	3,61	392	321	713	2.045
Nederland 2024-2025	11.096	117	4.09	9.368	4,48	3,64	420	341	761	2.179
Nederland 2023-2024	11.500	114	4.10	9.354	4,45	3,59	416	336	752	2.153
Nederland 2022-2023	11.870	113	4.10	9.346	4,45	3,61	416	338	753	2.160
Nederland 2017-2018	14.122	100	4.07	9.123	4,35	3,57	397	326	723	2.074

Tabel 1 – Rollend jaargemiddelde per provincie en over heel Nederland (1 september 2024-31 augustus 2025, bron: Coöperatie CRV)

jaar	aantal koeien*	dgn. opfok	prod. levensd.**	dgn. na laatste proefmelking	dgn. levensd.***	aantal kalvingen	gem. tk	kg melk/ melkdag	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet en eiwit
2024-2025	239.677	760	1.423	30	2.213	3,8	409	29,8	37.977	4,42	3,59	3040
2023-2024	265.308	763	1.445	30	2.238	3,9	409	29,7	38.283	4,40	3,58	3053
2022-2023	252.615	766	1.460	29	2.255	3,9	408	29,4	38.327	4,38	3,57	3048
2017-2018	318.712	781	1.216	28	2.025	3,4	408	28,1	30.343	4,35	3,54	2395
2012-2013	230.781	791	1.277	33	2.101	3,4	417	27,3	30.751	4,37	3,52	2427
2007-2008	216.179	798	1.328	39	2.164	3,5	415	26,3	30.777	4,39	3,50	2430

* = aantal koeien met maximaal 150 dagen tussen laatste proefmelking en afmelding

** = dagen tussen eerste kalfdatum en datum laatste monsternam

*** = dagen tussen geboorte en laatste afvoerdatum (som van dagen opfok, productieve levensduur en dagen na laatste proefmelking)

Tabel 2 – Levensduur en levensproductie van de afgevoerde stamboekkoeien per jaar van afvoer (bron: Coöperatie CRV)

enige provincie minder dan 100 koeien per bedrijf. Gezien over heel Nederland ligt de omvang van een mpr-bedrijf op gemiddeld 117 koeien, een stijging met drie stuks ten opzichte van vorig jaar.

3,5 procent minder bedrijven

Het aantal gerangschikte mpr-bedrijven nam afgelopen jaar met 3,5 procent af tot 11.096. Ter vergelijking: in 2016 lag dat nog op 14.951 stuks. Dat betekent dat het aantal bedrijven in krap tien jaar tijd met iets meer dan een kwart is gedaald.

In diezelfde periode nam het aantal mpr-koeien met

14 procent af tot 1,30 miljoen stuks, het laagste aantal mpr-koeien sinds 2012.

In Limburg ging de daling in aantal bedrijven en koeien afgelopen jaar het hardst. Het aantal mpr-bedrijven in de rangschikking nam daar met 6,5 procent af tot 301 stuks. Tegelijkertijd daalde het aantal mpr-koeien met 5 procent tot bijna 37.000 stuks. Ook Zeeland (–3,9%), Zuid-Holland (–2,4%) en Noord-Brabant (–2,0%) zagen het aantal mpr-koeien harder dan gemiddeld teruglopen. Groningen onttrekt zich met 0,5 procent meer mpr-koeien als enige provincie aan de trend van terugloop in aantal koeien.

Levensproductie daalt licht

De levensproductie houdt dit jaar geen gelijke tred met het rollend jaargemiddelde. Vorig jaar daalde het aantal geproduceerde kilo's melk al in vergelijking met het jaar ervoor, maar steeg het aantal kilo's vet en eiwit nog licht. Dit jaar noteren beide kengetallen een min. De in het boekjaar 2024-2025 afgevoerde mpr-koeien hadden gemiddeld 37.977 kg melk met 4,42% vet en 3,59% eiwit geproduceerd (figuur 1 op pagina 7).

De gehalten stegen weliswaar met 0,02 procentpunt vet en 0,01 procentpunt eiwit, in kilo's melk (–306) en kilo's vet en eiwit (–13) nam de levensproductie wel af. Voor kilo's vet en eiwit is het voor het eerst in acht jaar tijd dat de levensproductie achteruitgaat. Wellicht heeft blauwtong ook daarin een rol gespeeld en zijn er om die

Elke dag 15 honderdtonners erbij

In vijf jaar tijd is het aantal honderdtonners in Nederland verdubbeld. In het mpr-jaar 2024-2025 passeerden 5602 koeien de grens van 100.000 kg melk. Anders gezegd: er kwamen afgelopen jaar elke dag gemiddeld ruim vijftien honderdtonners bij. Vijf jaar geleden, in het mpr-jaar 2019-2020, kwam het aantal honderdtonners uit op 2679.

Ook het aantal koeien met het predicaat tientonner blijft groeien. In de periode 1 september 2024 tot en met 31 augustus 2025 waren dat er 492. Dat zijn er 26 meer dan in het voorgaande boekjaar.

naam, woonplaats	aantal koeien	gem. leeftijd	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet en eiwit	kg melk per prod.dag	aantal lactaties
melkveebedrijf H., H. L. en J. van Zijtveld-Bos, De Glind	15	10.03	94.343	4,42	3,59	7.559	34,8	7,4
W. H. J. M. de Wit, Waspik	17	10.00	75.355	4,35	3,59	5.987	28,9	7,7
melkveebedrijf Navis, Harreveld	16	7.10	68.107	5,06	3,65	5.932	34,1	5,6
A. J. Marringa, Sauwerd*	11	9.08	75.962	4,31	3,49	5.925	31,3	6,7
vof De Peelenshoeve, Woudenberg	15	9.02	71.277	4,78	3,52	5.914	31,3	6,2
mts. A. C. en J. M. A. Blok-Verbeek, Nieuwdorp*	11	7.10	79.811	4,04	3,35	5.900	41,3	5,7
vof melk- en fokveebedrijf Lansbergen, Egmond aan den Hoef	15	8.09	73.475	4,40	3,59	5.872	33,3	5,6
vof J. J. C. de Man, Herwijnen**	16	7.11	74.382	4,32	3,55	5.859	39,1	5,3
melkveebedrijf Klaasse Bos, Lambertschaag	24	9.04	71.656	4,43	3,66	5.797	30,9	5,8
mts. A. G. en A. W. S. Hofstede, Nieuwerkerk	28	9.00	71.929	4,50	3,54	5.786	31,0	6,4

Tabel 3 – Top tien van bedrijven met de hoogste levensproductie bij afvoer op basis van kilogram vet en eiwit (minimaal tien afgevoerde dieren, 1 september 2024-31 augustus 2025, bron: Coöperatie CRV, * = melkrobot, ** = driemaal daags melken)

naam, woonplaats	aantal koeien	gem. leeftijd	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet en eiwit	kg melk per prod.dag	aantal lactaties
A. J. Rosegaar, Pesse	21	10.05	102.192	4,24	3,41	7.815	37,9	7,7
J. H. de Kruif, Woudenberg	12	9.10	60.151	4,92	3,59	5.120	24,7	6,3
mts. M. E. F. en I. M. C. van Beek-Rijvers, Rijen*	21	7.03	63.812	4,13	3,42	4.817	36,3	5,4
A. en D. Schakel, Giessenburg	33	7.01	53.348	4,49	3,69	4.367	32,8	4,7
melkveehouderij Van Veen, Bodegraven*	75	6.06	48.700	4,80	3,72	4.145	32,6	4,0
Provimi bv, Velddriel	16	6.04	53.436	4,28	3,39	4.098	36,3	4,4
mts. O. B. en S. de Vlieger, Ouwerkerk	46	6.04	51.098	4,04	3,49	3.848	37,5	4,2
mts. Boek, Oldeholtade*	81	7.05	43.518	4,79	3,79	3.732	25,0	4,4
melkveebedrijf Klaasse Bos, Lambertschaag	106	6.06	44.839	4,58	3,71	3.715	30,9	3,8
P. C. A. Borst, Schagen	21	6.06	44.282	4,65	3,74	3.715	29,7	4,3

Tabel 4 – Top tien van bedrijven met de hoogste levensproductie van aanwezige koeien op basis van kilogram vet en eiwit (1 september 2024-31 augustus 2025, bron: Coöperatie CRV, * = melkrobot)

reden meer – ook jonge – koeien afgevoerd. Ook de levensduur, het aantal dagen vanaf geboorte tot de laatste afvoerdatum, is namelijk afgenomen. Met 2213 dagen (tabel 2) was de levensduur van de dit mpr-jaar afgevoerde koeien 25 dagen korter dan vorig jaar. Wel produceerden de afgevoerde koeien ietsje meer melk per melkdag met 29,8 kg (+0,1 kg). De gemiddelde tussenkalftijd van de afgevoerde koeien bleef met 409 dagen gelijk. De opfokperiode was met 760 dagen, omgerekend precies 25 maanden, drie dagen korter dan vorig jaar.

Van Zijtveld net als in 2023 op kop

In de klasseringen voor bedrijven met de hoogste levensproductie is het een weerzien van bekenden. Net als twee jaar geleden voeren Joël, Henco en Rita van Zijtveld-Bos uit De Glind de lijst aan voor levensproductie bij afvoer. De melkveehouders voerden 15 koeien af, die gemiddeld ruim 94.000 kg melk met 4,42% vet en 3,59% eiwit hadden geproduceerd (tabel 3). Dat is opgeteld 7559 kg vet en eiwit. Op het Gelderse bedrijf ligt de focus op levensduur, vertelde Joël van Zijtveld al eens in Veeteelt. ‘Duurzame koeien fokken is wel waar we het voor doen. Het is niet alleen fokkerij, voeren en koecomfort. Je moet er ook veel aandacht aan besteden.’

De familie Van Zijtveld heeft daarmee een royale voor-sprong op de rest van het klassement. Op de tweede plek volgt de familie De Wit uit Waspik, waar afgelopen jaar 17 koeien het bedrijf verlieten met een gemiddelde levensproductie van ruim 75.000 kg melk met 4,35% vet en 3,59% eiwit.

Ook in het klassement voor levensproductie van de aanwezige koeien gaat een oude bekende op kop. De 21 koei-

en van Arie Jan Rosegaar uit Pesse hebben gemiddeld ruim 102.000 kg melk geproduceerd met 4,24% vet en 3,41% eiwit, met een gemiddelde dagproductie van 37,9 kg melk per dag. De afbouwende Drentse melkveehouder is zeker niet de enige in de top tien met een beneden gemiddelde bedrijfsomvang. Zo melkt de nummer twee, de familie De Kruif uit Woudenberg, 12 koeien met een gemiddelde productie van ruim 60.000 kg melk met 4,92% vet en 3,59% eiwit.

Maar drie bedrijven in de top tien hebben 75 of meer koeien aan de melk. Twee daarvan, van Ard van Veen uit Bodegraven en de familie Klaasse Bos uit Lambertschaag, prijken voor het derde jaar op rij in de top tien. I

Samenvatting

- De Nederlandse melkkoeien produceerden ongeveer evenveel melk als vorig jaar met beduidend hogere gehalten vet (+0,03%) en eiwit (+0,05%).
- Het aantal gerangschikte mpr-bedrijven nam met 3,5 procent af tot 11.096 stuks, met gemiddeld 117 koeien per bedrijf.
- De levensproductie bij afvoer daalde licht tot 37.977 kg melk met 4,42% vet en 3,59% eiwit. Voor kilo's vet en eiwit (3040 kg) was dat de eerste daling in acht jaar tijd.
- Met ruim 94.000 kg melk noteert de familie Van Zijtveld uit De Glind de hoogste levensproductie bij afvoer.
- De 21 koeien van Arie Jan Rosegaar uit Pesse hebben gemiddeld al ruim 102.000 kg melk geproduceerd.